

Oszályozás		Tárgy		Hely		Idő		Személy		Helyszám	
		690.01				"1967"					
Budapestre vonatkozó újságcikkek			Szerző: Rácz György			Cím: Beszéljünk Budapestről Torony- Lakak a városban			Forrás: Esti Hírlap		
			1967. X. 17.								
			(Idő)			(Köt. v. füz.)			(Oldal)		
			(Hely)								

244

Itt a budapestiek beszélnek

Beszéljünk Budapestről

Toronyházak a városban

Erdeklődéssel figyelem az Esti Hírlap városrendezési vitáját. Most ahhoz a kérdéshez szeretnék hozzászólni, amelyről az Élet és Irodalom egyik szeptemberi számában Heim Ernő írt cikket: a toronyházak ügyéhez. A szerző ismerteti a magasházak jövőbeli elhelyezését, s azt írja: „Ez új városkép kritikáját természetesen ma még nem állíthatjuk fel.” Hanem mikor? Amikor megépült? Nem lesz az késő? Eső után köpönyeg? Igenis meg kell vizsgálnunk a koncepció megjelenését már most, a terv alapján.

A pesti városkép élénkítésére és elmosódó kontúrjainak lezárására „a Nagykörút vonalán és ettől kifelé mintegy karéjban, tervezik a magasházakat. Az elgondolással elvileg egyet is lehetne érteni — ha a vizsgálat igazolja az elképzelést. Heim Ernő írja egyebek között, hogy a Belvárosban nem tartja helyesnek toronyházak elhelyezését. Ezután viszont a Kálvin tere, az Astoriával szemben levő telket, s a tanásház körüli oldalát is kijelölt építésére. Ez azonban a Kiskörút vonala — mondhatnánk, a Belváros!

Jó lesz-e a Nemzeti Múzeum tözsomszédságában egy torony? Nem fogja agyonnyomni a klasszicista épületet? Vagy a „Vigyázó”-telken az immár egy százada lebontott első Nemzeti Színházunk azóta is üresen álló telkén épített toronyház, és a szemközti óratorony nem lesz-e „apa + fia”? Ugyanez áll a Madách-házakkal szembeni elképzelésre is.

Rajzoljuk be gondolatban a tervezett magasházakat Budapest panorámaképebe. Azt is, amelyet Heim Ernő említett: a margitszigeti toronyszállót. Az eredmény: zűrzavar és rendtelenség. Olvastam még az idézett cikkben, hogy a pesti Duna-parton nem kívánatos toronyház. De miért nem? Kipróbálták?

Egyetlen magasház, különösen műemléképület (a Parlament, a Vigadó stb.) mellett valóban kellemetlenül hatna. Rajzban, csak kísérletképpen, megpróbáltam

egyenletes elosztásban — a Jászai Mari tér északi sarkára, az Arany János utca mellé, a Lloyd telkére, a Mátyás-pince tömbben, a Vámház mögé stb. — egy-egy magasházat elhelyezni. Ezen kívül a távoiban is egy sort a Hungária út vonalán, amely már megérdemelné, hogy korszerű autószárdává építsük ki. Lehet más elképzelés is. Torinóban pl. csoportosan telepített toronyházakkal alkotott megkapóan szép városziluettet.

Egy ilyen problémát nem szabad kompromisszumokkal eldönteni. Meg kell vizsgálni közéletben és városziluettben. A javaslatokat az építésztársadalom elé kell terjeszteni hozzászólásra. El kell készíteni a város 1:5000 modelljét, fel kell használni a javaslatokat. Ötleteket. Megéri!

Nem vitás, hogy az eddig épült magasházak nem illenek bele Heim Ernő ismertettett koncepciójába sem. A múltban tehát tévedtünk — a jövőben körültekintőbbnek kell lennünk.

Mindenki tudja előre, hogy a Margitsziget bejáratánál, a kijelölt helyen, rossz helyre készül a toronyszálló. Eltekintve attól, hogy éppen a száz éve feltöltött Duna-mederben!

S bár az alapozás, többletköltségek arán, megoldható, aligha omdható meg a gépkocsiforgalom. Ha már mindenképpen a Szigeten akarunk szállodát építeni, úgy azt a lebontott Ybl-fürdő környékén, gyógyfürdővel egybekötve, az északi csúcsra kellene megépíteni, ahol keresztveződésmentes a gépkocsibehajtás és a hid kétszeresére szélesíthető.

A múlt húsz évben építészetiünk kiváló alkotásokat hozott létre, amelyeket nemzetközi elismerés is értékelt. Hibákat főleg városrendezési, telepítési kérdésekben követünk el. (A Népstadion füstös környéke, filmparunk szétszórása, kutatóintézetek betelepítése lakókörzetbe stb.).

Legyünk körültekintőbbek ebben is!

Rácz György
Bp. II., Filler u. 1.